

NEWSLETTER SZIF

STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ
INTERVENČNÍ FOND

ČERVENEC / SRPEN 2026

04

**Kateřina Adamcová: I po 25 letech
mě moje práce baví**

**Dotace pomáhá nové generaci
zemědělců udělat první krok**

Z farmy k zákazníkovi kratší cestou

**Farmářky: Dobrý tým je základ
všeho**

Země živitelka 2026

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

zemědělství se neustále rozvíjí – přicházejí nové technologie, mění se požadavky na hospodaření i očekávání společnosti. A stále častěji se mění také podmínky, které určuje počasí. Letos na jaře mnoho zemědělců zasáhly nezvykle silné mrazy, v létě se pak řada regionů potýkala se suchem a jeho dopady na rostlinnou i živočišnou výrobu. Vedle těchto klimatických výzev se musí vyrovnávat také s rostoucími náklady na vstupy, zejména za pohonné hmoty a hnojiva.

Také systém dotačních podpor se vyvíjí, nejen tak, že každé programové období přináší nové priority a témata, ale zároveň musí reagovat i na situace, které nelze předvídat. Proto připravujeme kompenzace rostoucích nákladů a současně hledáme cesty, jak pomoci podnikům zvládnout dopady sucha a škod po jarních mrazech. Upravujeme také podmínky, aby se zemědělci v mimořádných klimatických situacích nemuseli obávat ztráty podpory.

Při všech těchto změnách ale podle mě jedna věc zůstává stejná: schopnost zemědělců hledat řešení a pokračovat dál i v době, kdy i přírodní podmínky nejsou příznivé. A za to jsem opravdu ráda.

Kateřina Adamcová,
ředitelka Sekce projekto-
vých opatření PRV, OP Ry-
bářství a Národních dotací

Obsah

Aktuality	3
Kateřina Adamcová: I po 25 letech mě moje práce baví	6
Dotace pomáhá nové generaci zemědělců udělat první krok	10
Z farmy k zákazníkovi kratší cestou	13
Svazanka pomáhá půdě, včelám i farmářům	16
Podpora poradenství pomáhá zemědělcům lépe reagovat na změny	19
Farmářky: Dobrý tým je základ všeho	22
Země živitelka 2026: Jaké bude zemědělství budoucnosti?	27
Citronovo-borůvkový skleníčkový dezert s makovým olejem	29
Chystáme	31

Newsletter SZIF

Vydává: Státní zemědělský intervenční fond **Periodicita:** dvouměsíčník

Měsíc vydání: srpen 2026 **Redakce:** Oddělení tiskové, SZIF

Foto: archiv SZIF, Depositphotos, archiv M. Nebeská

Infolinka: +420 222 871 871 / info@szif.gov.cz / szif.gov.cz

Najdete nás také na:

Aktuality

MZe přichází s balíčkem mimořádných podpor a úlev

MZe připravuje pomoc pro zemědělce, které v letošním roce zasáhly dopady extrémního sucha, vysoké ceny vstupů i další mimořádné události. Cílem připravovaných opatření je pomoci zemědělským podnikům zvládnout složité období, udržet produkci a zabránit dalšímu oslabování českého zemědělství.

„Připravujeme pomoc, která bude co nejméně zatěžovat zemědělce administrativou a zároveň se dostane tam, kde je situace nejvážnější. Chceme podpořit podniky, které dnes čelí kombinaci sucha, vysokých nákladů a nepříznivého vývoje na trhu,“ uvedl ministr Martin Sebestyán.

Připravuje se vyplacení mimořádné podpory určené ke zmírnění dopadů zvýšených cen paliv a hnojiv ve výši téměř 800 milionů korun. Pro podniky s vyšší intenzitou živočišné výroby a pro pěstitele citlivých plodin usiluje MZe o podporu přibližně 2 miliardy korun z dočasného krizového rámce EU. Současně se připravuje také posílení národních dotačních titulů pro nejhroženější sektory živočišné výroby a polních plodin o více než jednu miliardu korun. Jedná se také o mimořádné finanční pomoci pro ovocnáře, jejichž sady poškodily jarní mrazy.

MZe připravuje zvýšení výplaty záloh, a to v maximálním rozsahu, tedy ve výši 75 % celkové výše podpory.

Farmáři, kteří byli kvůli nedostatku krmiv nuceni snížit stavy zvířat a nesplnili by tak některé dotační podmínky, mohou využít individuální posouzení situace a nepřijdou o podporu v rámci opatření ANC, AEKO nebo ekologického zemědělství.

V podzimním 8. kole příjmu žádostí na rozvoj venkova se rozdělí celkem 2,4 miliardy korun

O podporu své činnosti budou moci žádat potravináři, mladí zemědělci a lesníci. V 8. kole příjmu žádostí o dotace na rozvoj venkova se rozdělí přibližně 2,4 miliardy korun. Budou směřovat zejména na investice do zpracování zemědělských produktů (1,84 miliardy), na zahájení činnosti mladých zemědělců (283 milionů) a do lesnictví – konkrétně do obnovy kalamitních ploch (126 milionů), ochrany melioračních a zpevňujících dřevin (29 milionů) a přeměnu porostů náhradních dřevin (110 milionů). Žádosti bude možné podávat pouze prostřednictvím Portálu farmáře v termínu od 13. října do 3. listopadu 2026 do 18 hodin.

MAS dostanou o více než 630 milionů více

Místní akční skupiny (MAS) mají na programové období 2023 až 2027 přes pět miliard korun. MAS jsou významným nástrojem pro rozvoj území založeným na principu spolupráce veřejného, soukromého a neziskového sektoru. Navýšení prostředků o více než 630 milionů dává další prostor pro realizaci kvalitních projektů, které posilují soudržnost komunit a zvyšují atraktivitu venkova. Důraz se klade na projekty, které posilují místní spolupráci, vytvářejí pracovní příležitosti a přispívají k dlouhodobé stabilitě venkovských oblastí.

Zvýšení některých dotací do včelařství o 15 procent

Včelaři získali možnost navýšení až o 15 % u dotací na včelařské vybavení a kočování včelstev a zvýšily se také podpory na vzdělávací akce a kroužky pro děti a mládež. Výše podpor, které financuje státní i unijní rozpočet, byla navýšena kvůli zdražování včelařského vybavení i rostoucím mzdám v posledních letech. Týká se těchto čtyř dotací: na vzdělávací akce pro včelaře (z dosavadních 4 000 Kč na 7 000 Kč), na vedení včelařského kroužku pro děti a mládež (z 15 000 Kč na 20 000 Kč), na vybavení pro včelaře a pro kočování včelstev.

Podpora vodárenské infrastruktury

MZe obnovilo příjem žádostí o dotace na výstavbu a zabezpečení vodárenské infrastruktury kvůli zmírnění negativních dopadů sucha a nedostatku vody. Původní částka dotace 1,1 miliardy korun byla navýšena o 400 milionů korun. Reaguje tak na déletrvající sucho v některých regionech České republiky i na mimořádný zájem obcí a svazků obcí o podporu vodárenských projektů. Navýšení celkové dotace umožní podpořit větší počet projektů a urychlit výstavbu a opravy infrastruktury, která je pro zajištění dostupnosti pitné vody klíčová.

300 milionů korun na opravy a budování vodních nádrží

Od 7. září do 7. října 2026 (nebo do vyčerpání celé částky) mohou obce podat žádost o dotaci na výstavbu, rekonstrukci a odbahnění vodních nádrží. V rámci 2. výzvy národního programu „Podpora opatření na malých vodních nádržích a drobných vodních tocích – 3. etapa“ si obce rozdělí 300 milionů korun. Za dotaci mohou vystavět nebo rekonstruovat například hráze, břehy, výpustné objekty, bezpečnostní přelivy nebo odstranit sedimenty. V 1. výzvě bylo uplatněno přes 195 milionů korun na celkem 145 obecních vodních nádrží.

Záchrana tuzemských chovů prasat

Český sektor chovu prasat se nachází v hluboké krizi. Soběstačnost České republiky ve vepřovém masu je aktuálně nejnižší ze všech živočišných komodit, což vážně ohrožuje potravinovou bezpečnost státu i jeho ekonomické zájmy. Na vině jsou dlouhodobě nepříznivé tržní podmínky a propad výkupních cen hluboko pod hranici výrobních nákladů. Zástupci Svazu chovatelů prasat se s ministrem zemědělství shodli na nutnosti rychlých finančních a systémových kroků, které pomohou tuzemským chovům překonat momentální bouřlivé období.

Posílení domácího zpracování drůbežího masa

MZe cílí na zvýšení soběstačnosti v drůbeži a drůbežím masu. Konkrétním záměrem je modernizace sektoru a zvýšení výroby produktů s přidanou hodnotou. Strategie se více zaměřuje na podporu investic do modernizace chovů, posílení domácího zpracování, zvýšení potravinové soběstačnosti a zlepšení obrazu drůbežího masa v obchodních řetězcích. Důležitou roli v podpoře českého drůbežářství hraje rozvoj národních značek kvality (KLASA, Regionální potravina), jasné označování původu potravin a důraz na welfare zvířat.

Chovy skotu a podpora zpracování hovězího masa

Strategie MZe sektoru skotu a hovězího masa se zaměří na udržení chovů a podporu zpracování produktů s vyšší přidanou hodnotou. Cílem je snížení exportu živých zvířat, zejména mladého skotu a telat, což odvádí významnou část produkce mimo domácí trh a snižuje uplatnění přidané hodnoty produktů z hovězího masa v tuzemsku. Zemědělci mohou čerpat podporu z přímých plateb, národních dotací i programu Rozvoje venkova na investice do zpracování zemědělských produktů, například na jatka, výrobní zařízení, prodejny nebo bourárny.

250 milionů na nové rybníky, odbahnění a rekonstrukce

Od 21. září do 31. října 2026 (nebo do vyčerpání alokace) mohou rybníkáři podávat žádosti o dotaci na výstavbu, rekonstrukci a odbahnění rybníků, které jsou větší než 2 hektary. Dotace může činit až 70 % z celkových nákladů akce. Alokace v rámci 2. výzvy pro podávání žádostí do národního dotačního programu „Podpora retence vody v krajině – rybníky a vodní nádrže – 2. etapa“ je 250 milionů korun. Mezi lety 2016–2024 se ve čtyřech výzvách využila dohromady více než 1 miliarda korun na celkem 103 rybníků.

Kateřina Adamcová: I po 25 letech mě moje práce baví

Když začala pracovat na SZIF, byl systém dotačních podpor teprve na začátku své cesty. Dnes stojí v čele sekce, která administruje miliardové investice do zemědělství, potravinářství a venkova. O její profesní cestě a proměnách zemědělství jsme si povídali s Kateřinou Adamcovou, ředitelkou Sekce projektových opatření PRV, OP Rybářství a Národních dotací.

A protože si v rámci Mezinárodního roku farmářek připomínáme význam žen v zemědělství, nemohli jsme si nechat ujít příležitost zeptat se také na její zkušenosti s tím, jak ženy využívají dotační podpory a jaké projekty nejčastěji realizují.

Jak dlouho na SZIF působíte?

Pro platební agenturu pracuji již od roku 2001, tedy ještě před vstupem České republiky do Evropské unie. Tehdy jsme začínali s předvstupními programy a Fond se teprve postupně formoval do podoby, jakou známe dnes. Když se ohlédnu, je až neuvěřitelné, jak moc se za tu dobu zemědělství změnilo, a s ním i naše práce na SZIF.

„Čím déle v zemědělství pracuji, tím víc si uvědomuji, jak je ten obor pestrý a jak všechno souvisí se vším. Možná právě proto mě po těch letech pořád nepřestal bavit.“

Čtvrt století v jedné instituci je úctyhodná doba. Co vás na práci stále baví?

Právě ta pestrost. Moje práce rozhodně není stereotypní. Každých sedm let přichází nové programové období, mění se pravidla, přibývají nové priority a témata. Člověk se pořád učí něco nového. Řešíme podporu investic do zemědělských

podniků, zpracování potravin, lesnictví, rozvoje venkova, rybářství, ale také řadu národních dotačních programů nebo podporu místních komunit. Ten záběr je opravdu velmi široký. A to je na tom podle mě nejzajímavější.

Jaké vlastnosti vám pomohly vybudovat si úspěšnou kariéru?

To se mi těžko hodnotí. Když se ale ohlédnu zpátky, myslím, že důležitá byla hlavně chuť učit se nové věci. A také jsem měla i štěstí na kolegy. Nikdo z nás nemůže rozumět všemu, takže je důležité umět si navzájem předávat zkušenosti a spolupracovat.

Pořád. Zemědělství se vyvíjí stejně rychle jako ostatní obory. Přicházejí nové technologie, nové přístupy i nové výzvy. A právě to je podle mě důvod, proč mě práce stále baví. Člověk nemá pocit, že stojí na místě.

Bylo vám zemědělství blízké od začátku, nebo jste si k němu našla cestu až během své profesní dráhy?

Když jsem se rozhodovala, co budu dělat, určitě mě nenapadlo, že jednou budu pracovat právě na SZIF. Tahle profese vlastně není něco, o čem děti běžně sní. Ale zpětně si uvědomuji, že vztah k zemědělství jsem měla asi od mala. Moji prarodiče hospodařili a babička mi často vyprávěla, jak se dříve na statku žilo. Asi i proto jsem si před nedávnem pořídila čtyři slepice. (smích)

Když porovnáte vzpomínky své babičky se současností, jak moc se podle vás role žen v českém zemědělství změnila?

Zásadně. Když se podíváme o sto let zpátky, byly ženy pro fungování hospodářství naprosto nepostradatelné. Staraly se o hospodářství, pracovaly na poli, pečovaly o zvířata a často se velmi brzy po narození dětí vracely zpátky do práce, protože to prostě bylo potřeba. Z vyprávění babičky mi bylo jasné, jak fyzicky náročná práce v zemědělství tehdy byla. Všechno se dělalo ručně a bylo to fyzicky mnohem náročnější. Dnes si něco takového už jen těžko představíme.

Přijde mi fascinující, jak se zemědělství proměnilo a jak obrovský technologický skok udělalo. A právě technologie podle mě změnily i postavení žen. Sama jsem si kdysi dělala řidičský průkaz na traktor a dobře si pamatuji, jaké tehdy stroje byly, s těžkým řízením a převodovkou. Dnes si sednete do moderního traktoru a je to skoro

Spočívá práce na SZIF hlavně v administraci dotací?

Každý dotační titul znamená nastavení pravidel, metodiky, informačních systémů, komunikaci s žadateli i následné kontroly. Zároveň musíme sledovat legislativu, ekonomické souvislosti i vývoj samotného zemědělství. Když připravujeme nový program nebo řešíme konkrétní oblast, nestačí znát jen dotační pravidla, ale i to, jak funguje dané odvětví v praxi. Myslím, že právě to bývá zvenku trochu neviditelné.

A zajímavé je, že z pohledu administrace není až tak velký rozdíl mezi programem, který má stovky žadatelů, a programem, který využívá jen několik lidí. I takový dotační titul potřebuje přípravu, pravidla, metodiku i informační podporu. To si možná málokdo uvědomuje.

„Ta práce není stejná, pořád se vyvíjí. Každé programové období přináší nové věci a člověk se je musí znovu naučit.“

Máte svůj oblíbený dotační program?

Popravdě asi ne. Každá oblast je zajímavá něčím jiným. Když se do ní člověk ponoří, začne chápat, kolik práce za ní stojí a kolik lidí se jí věnuje. Nakonec zjistíte, že všechny spolu vlastně souvisejí. Zemědělství není jen o polích a hospodářských zvířatech. Jsou to také potraviny, zpracování produkce, lesy, obce, venkov, místní rozvoj nebo třeba rybářství. To všechno dohromady tvoří jeden celek.

Překvapí vás dnes ještě něco nového?

jako řídit osobní auto. To samozřejmě otevírá možnosti, které dříve nebyly. Technologie odstranily řadu fyzických bariér a otevřely cestu do oblastí, které byly dříve spojované hlavně s muži.

Myslím si ale, že nejde jen o techniku. Změnilo se celé zemědělství. Dříve v něm pracovalo kolem čtyřiceti procent obyvatel, dnes jsou to přibližně dvě procenta. Změnila se organizace práce, vzdělávání i možnosti podnikání. Díky tomu dnes ženy mohou působit prakticky ve všech oblastech zemědělství.

Řada lidí si možná představí, že ženy hospodaří hlavně na menších farmách nebo se věnují bylinkám, květinám či zpracování produktů. Odpovídá to skutečnosti?

Přiznám se, že jsem si to před analýzou dat myslela také. Když jsme se ale před tímto rozhovorem podívali na statistiky a na projekty podpořené v intervenci Zahájení činnosti mladého zemědělce, ukázalo se, že realita je pestřejší.

Ano, jsou oblasti, kde jsou ženy zastoupeny častěji. Vidíme například více projektů zaměřených na zpracování vlastní produkce, přímý prodej, agroturistiku nebo ekologické zemědělství. Možná je to i tím, že ženy často přemýšlejí o tom, jak vytvořit přidanou hodnotu a být blíž svým zákazníkům.

„Myslela jsem si, že projekty žen budou víc zaměřené na bylinky nebo kyticíky. Mile mě překvapilo, že to tak není.“

Na druhou stranu mě opravdu překvapilo, kolik žen hospodaří v úplně klasické rostlinné výrobě. Pěstují obiloviny, obhospodařují trvalé travní porosty a jejich projekty jsou v mnoha případech velmi podobné

projektům mužů. To jsem sama nečekala.

Nerada bych zobecňovala, ale vidíme určité tendence, že dnešní ženy rozhodně nepodnikají jen v tradičně „ženských“ oborech. Moderní zemědělství jim nabízí mnohem širší možnosti a z našich zkušeností je vidět, že toho využívají.

Zmínili jste opatření Zahájení činnosti mladého zemědělce. Proč je podle vás právě tento typ podpory důležitý?

Především proto, že české zemědělství potřebuje generační obměnu. Každý mladý člověk, který se rozhodne začít hospodařit, přináší nové nápady, energii a větší ochotu zkoušet nové postupy.

Využívají ženy tuto možnost?

Určitě ano, ženy tvoří přibližně třicet procent žadatelů, což v zásadě odpovídá jejich zastoupení v českém zemědělství. Nejde tedy o okrajovou skupinu. Naopak je vidět, že ženy mají o podnikání v zemědělství zájem a nebojí se vstupovat i do tradičních zemědělských oborů.

Vnímáte rozdíly v tom, jak k tomuto opatření muži a ženy přistupují?

To je otázka, na kterou neumím odpovědět. Tady na centrále většinou nevidíme jednotlivé projekty tak detailně jako kolegové na regionálních pracovištích. Pracujeme hlavně s daty, nastavujeme pravidla a řešíme metodiku nebo složitější případy.

Také se poměrně často setkáváme s tím, že dotační agendu neřeší sami hospodáři, ale mívají ji na starosti jejich ženy – připravují podklady, komunikují se SZIF a hlídají administrativu. U mladých mužů

se někdy stává, že za ně s námi jedná maminka nebo partnerka. U mladých žen jsem se s tím naopak téměř nesetkala, většinou si administrativu vyřizují samy. Tady je vidět, že ženy mají v rámci rodinného podnikání významnou roli.

S jakými překážkami se podle vaší zkušenosti ženy v zemědělství potýkají?

Nemyslím si, že by zemědělství bylo v tomhle nějak výjimečné. Ty překážky jsou podle mě podobné jako v řadě jiných oborů. Když se například podíváte na velké zemědělské podniky, pořád je ve vedení žen poměrně málo.

Hodně do toho také vstupuje období, kdy ženy zakládají rodinu. Je potřeba si uvědomit, že podnikání v zemědělství funguje jinak než zaměstnání, protože zvířata ani pole na tři roky nepočkají. Proto je důležité přemýšlet dopředu, jak si podnikání a rodinný život nastavit, aby se daly skloubit.

Na druhou stranu jsem přesvědčená, že většinou není důvod, proč by v zemědělství nemohla být žena stejně úspěšná jako muž. A myslím, že takových příkladů dnes přibývá.

„Dneska si sednete do moderního traktoru a je to jako řídit osobní auto. Ženy tak dostávají mnohem víc příležitostí a dnes už můžou dělat vlastně všechno.“

Co byste poradila mladým ženám, které o podnikání v zemědělství teprve uvažují?

Aby se nebály, ale zároveň plánovaly realisticky. Každý projekt by měl vycházet z toho, co člověk opravdu chce dělat a co dokáže dlouhodobě zvládnout. Zemědělství

je krásný obor, ale je to také závazek na mnoho let. Je dobré promyslet si nejen samotnou investici, ale i to, jak bude podnikání fungovat v různých životních situacích. Když je projekt dobře připravený a člověk mu věří, tak má mnohem větší šanci na úspěch.

Jakou nejčastější chybu podle vás žadatelé dělají?

Řekla bych, že největší chybou je začít u dotace místo u samotného projektu. Člověk by si měl nejdříve ujasnit, co skutečně potřebuje a co bude jeho podnikání dlouhodobě posouvat. Teprve potom má smysl hledat vhodnou podporu. Když se projekt násilně přizpůsobuje podmínkám dotace, bývá to problém. Dobrý projekt nestojí na tom, že se podaří získat dotaci. Měl by fungovat i sám o sobě.

„Projekt by měl být ambiciózní, ale zároveň realistický.“

Setkáváte se i s pokusy pravidla obcházet?

Ano, i takové případy se objevují. Typickým příkladem jsou různá účelová rozdělení podnikání nebo vytváření podmínek jen pro to, aby projekt dosáhl na podporu. Na první

pohled všechno vypadá správně, ale když se na projekt podíváte v souvislostech, zjistíte, že realita je jiná. Právě proto máme nastavený systém kontrol a vyhodnocování rizik.

Vyplatí se takové riskování?

Podle mě rozhodně ne. Pokud se prokáže, že podmínky nebyly splněny nebo že byly účelově obcházeny, může dojít ke krácení nebo i vrácení dotace. Proto vždy doporučuji jít raději cestou otevřené komunikace a poctivě připraveného projektu než hledáním různých zkratk.

Kontroly jsou často vnímány negativně. Jak se na ně díváte vy?

Kontroly nejsou samoúčelné. Naší rolí je ověřit, že veřejné prostředky byly využity v souladu s pravidly a že projekt skutečně plní svůj účel. Většina žadatelů postupuje poctivě, a právě vůči nim by nebylo fér, kdybychom případy porušení pravidel přehlíželi.

Mnoho žadatelů má obavy z administrativy. Co byste jim poradila?

Aby se nebáli zeptat. Máme regionální pracoviště, infolinku, e-mailovou podporu. Když si člověk není jistý, je vždycky lepší zavolat nebo

napsat. Ve výsledku to ušetří čas jak žadateli, tak nám.

Kde vidíte největší prostor pro zjednodušení administrativy?

Jednoznačně v digitalizaci a využívání umělé inteligence. To nám může pomoci efektivněji pracovat s daty, rychleji vyhodnocovat rizika nebo automatizovat rutinní činnosti. Pokud některé informace získáme elektronicky nebo prostřednictvím geotagovaných fotografií, nemusíme tolik zatěžovat žadatele kontrolami na místě. To je výhodné pro obě strany.

Naším cílem není přidávat lidem administrativu, ale naopak ji co nejvíce zjednodušovat. Když bude možné většinu věcí vyřídit elektronicky, ušetří to čas žadatelům i nám.

A kdybyste měla na závěr dát jednu jedinou radu všem, kteří se chystají žádat o podporu ze SZIF?

Začněte svým nápadem, ne dotací. Přemýšlejte o tom, co opravdu chcete vybudovat a co bude dlouhodobě fungovat. Buďte ambiciózní, ale zároveň realističtí. A pokud si něčím nebudete jistí, ptejte se. Od toho jsme tady. ■

Kateřina Adamcová – ředitelka Sekce projektových opatření PRV, OP Rybářství a Národních dotací

Vystudovala Provozně ekonomickou fakultu České zemědělské univerzity v Praze a na SZIF pracuje již 25 let. Na SZIF nastoupila v roce 2001, tedy ještě před vstupem České republiky do Evropské unie, a byla tak u zrodu i postupného vývoje systému zemědělských podpor. Od roku 2016 vede Sekci projektových opatření Programu rozvoje venkova, Operačního programu Rybářství a národních dotací. Je fanouškem AI technologií. Ve volném čase se věnuje rodině, ráda poznává nové země a kultury, ale také zahradničí a věnuje se turistice a rekreačním sportům. Před nedávnem si pořídila čtyři slepice.

Dotace pomáhá nové generaci zemědělců udělat první krok

Podpora mladých zemědělců patří mezi důležité nástroje generační obměny českého zemědělství. Intervence Zahájení činnosti mladého zemědělce pomáhá začínajícím hospodářům překonat nejnáročnější období při rozjezdu podnikání a přispívá k rozvoji moderních a životaschopných zemědělských podniků.

České zemědělství stojí před významnou generační výzvou. Mnoho zkušených hospodářů se blíží důchodovému věku a předávání podniků není vždy samozřejmostí. Zároveň existují mladí lidé, kteří mají zájem se do hospodaření pustit – ať už navazují na rodinnou tradici, přebírají část hospodářství, nebo si chtějí vybudovat vlastní farmu od úplného začátku.

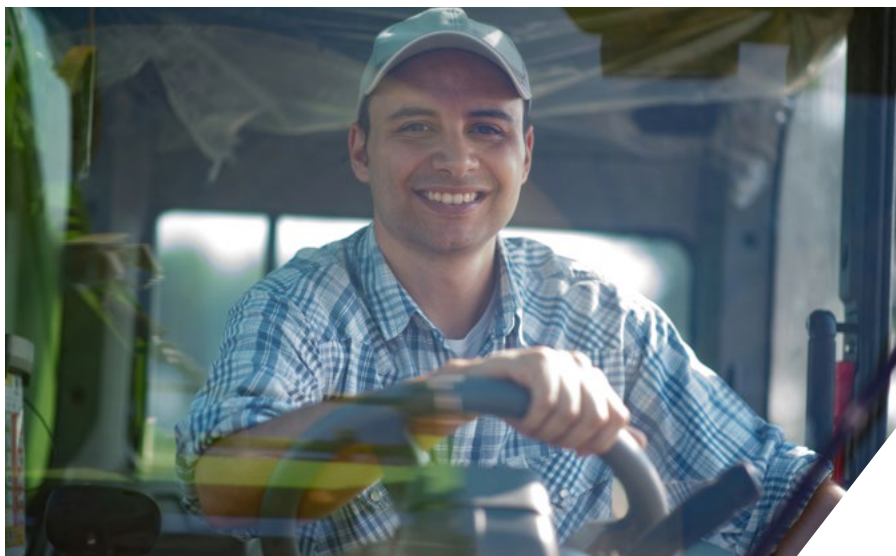
Cílem intervence Zahájení činnosti mladého zemědělce je přilákat mladé lidi do oboru, usnadnit jim start podnikání a pomoci překonat vysoké vstupní náklady spojené se zahájením hospodaření. Získat mohou v základní sazbě 1,5 milionu korun, a pokud podnikatelský plán zahrnuje zpracování vlastní produkce, je sazba navýšena na 2,03 milionu korun. Dotace je

poskytována jako přímý nevratný grant.

Celková finanční alokace intervence v období 2023 až 2027 činí přibližně 114,7 milionu eur, tedy asi

2,75 miliardy korun. Program má podpořit přibližně 1 725 mladých začínajících zemědělců. Ke konci července bylo doporučeno k podpoře 1 734 projektů, schválených žádostí bylo 1 039. Nové žádosti

realizováno ve lhůtě 24 měsíců od podpisu Dohody o poskytnutí dotace.

Šance i pro nové zájemce o zemědělství

Intervence není určena pouze potomkům zemědělských rodin. Příležitost představuje také pro lidi, kteří se rozhodli vstoupit do zemědělství z jiného oboru a vybudovat vlastní podnik. Žádat o ni proto může i člověk, který při podání žádosti ještě nevlastní zemědělskou půdu ani hospodářská zvířata. Minimální standardní produkce musí dosáhnout nejpozději do 24 měsíců od podpisu Dohody o poskytnutí dotace. Pokud zájemce nemá potřebnou zemědělskou kvalifikaci, může si ji za stanovených podmínek doplnit až po získání dotace.

Více příležitostí pro ženy

I když je české zemědělství stále spíše mužskou doménou, častěji do něj vstupují také ženy. Intervence Zahájení činnosti mladého zemědělce tento trend podporuje a přispívá k tomu, aby měly ženy lepší podmínky pro zahájení vlastního hospodaření. Program je rozdělený do samostatných záležitostí pro muže a ženy, čímž vytváří samostatný prostor pro podporu

bude možné podávat v rámci 8. kola od 13. října do 3. listopadu 2026. Pro mladé začínající zemědělce je v tomto kole určeno téměř 300 milionů korun.

Program je určen mladým zemědělcům ve věku 18 až 40 let, kteří zahajují činnost jako vedoucí zemědělského podniku, přičemž žadateli mohou být fyzické i právnické osoby. Žadatelé přitom nemusí být úplnými nováčky. Podmínkou je, aby hospodařili nejdéle pět let a splňovali požadovanou zemědělskou kvalifikaci, případně si ji v předepsané lhůtě doplnili.

O pořadí rozhodují preferenční kritéria

Dotace není nároková. Žádosti jsou hodnoceny podle preferenčních kritérií a SZIF následně doporučuje projekty podle počtu získaných bodů a dostupné finanční alokace.

Mezi kritéria patří:

- ✓ ekologické zemědělství,
- ✓ převzetí půdy od zemědělce staršího 55 let,
- ✓ zaměření na citlivé komodity (ovoce, zelenina, brambory, chmel, réva vinná, cukrová řepa, léčivé, aromatické a kořeninové rostliny, živočišná výroba),
- ✓ významné rozšíření podniku,

- ✓ hospodaření v oblasti s přírodními omezeními,
- ✓ získání certifikace či označení kvality.

Důraz na předávání hospodářství mezi generacemi

Program motivuje k předávání stávajících hospodářství. Proto je jedním z důležitých preferenčních kritérií převzetí zemědělské půdy od staršího zemědělce. Body může získat žadatel, který v rámci podnikatelského plánu převezme nejméně 50 % zemědělské půdy od zemědělského podnikatele staršího 55 let. To neplatí pro převody, které proběhly před podáním žádosti, a zároveň musí být převzetí půdy

začínajících farmářek a jejich vstupu do oboru.

Flexibilní využití a zjednodušený režim administrace

Dotace je určena na rozvoj zemědělského podniku prostřednictvím podnikatelského plánu. Nejde o klasickou investiční dotaci s předem stanoveným seznamem způsobilých výdajů. Hlavní filozofií intervence je flexibilita. Příjemce má značnou volnost v tom, jak prostředky použije, pokud tím naplňuje podnikatelský plán a účel intervence. Stát nehodnotí jednotlivé výdaje a nevyžaduje dokládání faktur tak, jak je běžné u investičních dotací. Posuzuje především splnění podnikatelského plánu.

Celou částku dotace nebo její část lze využít na nákup pozemků, přičemž je možnost koupit pozemky i od rodinných příslušníků. Není vyžadován znalecký posudek ani není nutné dokládat faktury například na nákup strojů. Finanční prostředky mohou být využity také na nákup zvířat, osiva, úhradu pachtovného nebo mzdové náklady.

Podporu lze využít také na stavební projekty. Pokud však stavba podléhá stavebnímu řízení, musí být realizována v souladu s právními

předpisy a do 24 měsíců od podpisu dohody musí být zkolaudována.

Podnikatelský plán jako základ budoucí farmy

Každé úspěšné hospodářství stojí na dobrém plánu. Základem intervence je proto podnikatelský plán, který popisuje, jak bude nový podnik fungovat, jaké cíle si stanovuje a jakým způsobem jich chce dosáhnout. Obsahuje také časový plán. Nejde přitom o pouhou administrativní povinnost. Podnikatelský plán představuje základní koncepci rozvoje hospodářství a zároveň závazek, že podpora bude využita smyslně a povede k rozvoji podniku. Pravidla proto zdůrazňují, že realizace podnikatelského plánu musí být hospodárná, účelná a efektivní.

Po podpisu Dohody má příjemce dva roky na realizaci podnikatelského plánu. Po uplynutí této lhůty SZIF ověřuje, zda byly splněny stanovené cíle, zejména požadovaná standardní produkce.

Současné nastavení intervence navíc přináší větší flexibilitu než dříve. Začínající zemědělec tak může lépe reagovat na skutečné potřeby svého hospodářství. V praxi mohou prostředky pomoci například

s rozšířením rostlinné nebo živočišné výroby, pořízením techniky, budováním potřebného zázemí, nákupem pozemků nebo rozvojem zpracování vlastní produkce.

Investice do budoucnosti českého zemědělství

Rozhodnutí začít hospodařit vyžaduje odvahu, odborné znalosti i dlouhodobou vizi. Především ale potřebuje vytvořit podmínky, aby dobrý podnikatelský záměr dostal šanci uspět.

Intervence Zahájení činnosti mladého zemědělce proto nepředstavuje pouze finanční podporu. Je investicí do nové generace hospodářů, kteří budou v příštích desetiletích utvářet podobu českého zemědělství. Pomáhá usnadnit začátek podnikání, podporuje předávání hospodářství mezi generacemi i vznik nových zemědělských podniků a přispívá k tomu, aby český venkov zůstal živým a prosperujícím místem. ■

8. kolo příjmu žádostí na rozvoj venkova ze Strategického plánu Společné zemědělské politiky 2023–2027:

Žádosti bude možné podávat pouze prostřednictvím Portálu farmáře v termínu od 13. října od 8 hodin do 3. listopadu 2026 do 18 hodin.

Obecná a specifická pravidla:

Z farmy k zákazníkovi kratší cestou

Spotřebitelé stále častěji hledají potraviny, u nichž znají jejich původ. Zajímají se o to, kdo je vyprodukoval, odkud pocházejí a jak dlouhou cestu urazily, než se dostaly na jejich stůl. Právě tomu napomáhají krátké dodavatelské řetězce – model, který přináší výhody producentům, spotřebitelům i celému venkovu.

Ještě před několika lety byla při nákupu potravin rozhodující hlavně cena. Dnes zákazníci stále více sledují také kvalitu, čerstvost a původ potravin. Roste zájem o výrobky od místních producentů, což zemědělcům přináší příležitost prodávat více produkce přímo v regionu a získat větší podíl z vytvořené hodnoty.

Tomu napomáhají **krátké dodavatelské řetězce**, jejichž cílem je zkrátit cestu potravin od výrobce ke spotřebiteli a omezit počet prostředníků. Jejich výsledkem není jen rychlejší cesta produktu na stůl, ale také větší podíl přidané hodnoty, který zůstává přímo u zemědělců a v regionu, kde potraviny vznikají.

Nejen prodej ze dvora

Když se řekne „krátké dodavatelské řetězce“, většina lidí si představí prodej ze dvora nebo farmářské trhy. Možností je však mnohem více. Jejich společným cílem je propojit místní producenty s odběrateli

a zkrátit cestu mezi farmou a spotřebitelem. Zemědělcům tento způsob prodeje umožňuje vystoupit z role dodavatelů anonymních komodit, budovat vlastní značku a vytvářet dlouhodobé vztahy se zákazníky.

Důležitou roli přitom hrají také značky kvality, které spotřebitelům usnadňují orientaci na trhu. Ocenění jako **KLASA** nebo **Regionální potravina** pomáhají zviditelnit

kvalitní domácí výrobky, posilují důvěru zákazníků a mohou producentům usnadnit uplatnění jejich produkce na regionálních trzích.

Přínosy tak nepocítí uží pouze zemědělci. Spotřebitelé získávají čerstvější potraviny s jasným původem a často i možnost poznat jejich výrobce. Pro mnoho zákazníků je navíc důležité vědomí, že svým nákupem podporují hospodaření a podnikání ve svém regionu.

Od farmy k zákazníkovi vede více cest

Největší předností systému krátkých dodavatelských řetězců je pestrost distribučních cest. Producent není odkázán pouze na jediného odběratele ani na výkupní ceny komodit, může kombinovat různé formy odbytu a podporovat stabilnější podnikání.

Každý region má jiné podmínky, jinou strukturu výroby i odlišné zákazníky. Zatímco někde funguje přímý prodej ze dvora, jinde jsou přirozenými partnery restaurace, penziony nebo místní obchody. Stále větší význam získává také spolupráce s veřejným sektorem.

Typické příklady krátkých dodavatelských řetězců:

- ✓ přímý prodej ze dvora,
- ✓ farmářské trhy,
- ✓ bedýnkové systémy,
- ✓ e-shopy farmářů,
- ✓ společné farmářské prodejny,
- ✓ samoobslužné prodejní boxy,
- ✓ přímé dodávky do škol, nemocnic, domovů pro seniory, jídelen a dalších veřejných stravovacích zařízení,
- ✓ přímé dodávky zákazníkům, obchodům a restauracím.

I gastronomie má o lokální produkty zájem

Zájem o regionální suroviny roste také v gastronomii. Restaurace, hotely a penziony stále častěji staví svou nabídku na kvalitních lokálních surovinách a známém původu potravin. Místní maso, sýry, ovoce nebo zelenina se tak stávají

součástí identity regionu i konkurenční výhodou gastronomických podniků.

Taková spolupráce přináší výhody oběma stranám. Odběratelé získávají čerstvé suroviny se známým původem a větší jistotu kvality. Producenti naopak lépe plánují výrobu, znají potřeby svých zákazníků a mohou pružně reagovat na změny poptávky. Místo anonymního obchodního vztahu vzniká partnerství založené na důvěře a dlouhodobé spolupráci.

Institucionální stravování otevírá prostor pro české potraviny

Vedle obchodů, restaurací nebo farmářských trhů existuje ještě jeden významný odběratel – stravovací zařízení v rámci institucí, jako jsou školy, nemocnice, domovy pro seniory nebo například zařízení sociálních služeb. Každý den připravují statisíce porcí jídel a představují stabilní trh, který může významně podpořit odbyt domácí produkce.

Právě proto se Ministerstvo zemědělství zaměřuje na větší zapojení českých producentů do zásobování veřejného stravování. Cílem je, aby do roku 2028 směřovalo nejméně 65 % prostředků určených na nákup potravin na produkty domácího a regionálního původu. Současně se počítá s tím, že nejméně pět procent těchto výdajů bude určeno na biopotraviny.

Takový přístup přináší výhody všem zúčastněným. Strávníci získávají čerstvé a kvalitní potraviny se známým původem, zatímco zemědělci a zpracovatelé mohou navázat dlouhodobou spolupráci s odběrateli, kteří odebírají pravidelně a ve větších objemech. Pro řadu producentů tak může být veřejné stravování zajímavým doplňkem odbytu vedle přímého prodeje nebo spolupráce s gastronomií.

Změna začíná na základních školách

Důležitou součástí podpory domácí produkce je rovněž školní projekt **Ovoce, zelenina a mléko do škol**, který díky evropským dotacím poskytuje dětem zdarma ovoce, zeleninu, mléko a mléčné výrobky. Nejde přitom jen o zdravou svačinu. Program pomáhá dětem vytvářet vztah ke kvalitním potravinám, seznamuje je s prací zemědělců a ukazuje, proč má smysl podporovat domácí produkci. Pro české producenty zároveň představuje další možnost, jak uplatnit své výrobky.

Vyšší přidaná hodnota začíná zpracováním

Najít zákazníka je důležité. Stejně důležité je ale být připravený jeho požadavky dlouhodobě plnit. Rozvoj krátkých dodavatelských řetězců proto často vyžaduje investice do technologií, výrobních linek, balicích zařízení nebo skladovacích kapacit. Bez kvalitního zázemí lze jen obtížně reagovat na rostoucí poptávku a rozšiřovat spolupráci s novými odběrateli.

Výhodou je možnost pružně reagovat na poptávku, rozšiřovat sortiment a vytvářet výrobky s vyšší přidanou hodnotou. Rozdíl mezi prodejem syrového mléka

a vlastních sýrů, ovoce a moštů nebo obilí a regionálních pekárenských výrobků spočívá ve vyšší hodnotě, která zůstává přímo u producenta.

Domácí zemědělství dlouhodobě výrazně zaostává v přidané hodnotě na hektar. Podle dat ČSÚ dosahovala v roce 2025 jen 39 % průměru EU. Podpora zpracovatelských projektů je proto nutností.

Právě na to reaguje intervence **34.73 – Investice do zpracování zemědělských produktů**. Jejím cílem je podpořit podniky, které chtějí rozvíjet zpracování zemědělských produktů, uvádět vlastní výrobky na trh a posilovat svou konkurenceschopnost. Podpora směřuje například na pořízení nových technologií, modernizaci provozů nebo vybavení pro zpracování, balení a skladování potravin.

Rozvoj venkova stojí na spolupráci

Krátké dodavatelské řetězce nevznikají samy od sebe. Aby dobře fungovaly, potřebují aktivní

zemědělce, zpracovatele, obce, školy, podnikatele i místní organizace, které jsou ochotné spolupracovat. Právě propojení těchto aktérů často rozhoduje o tom, zda se podaří vytvořit skutečně fungující regionální trh. Významnou roli v tomto směru hraje iniciativa **LEADER**, která podporuje rozvoj venkovských oblastí prostřednictvím strategií komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD). Podpora je realizována prostřednictvím místních akčních skupin (MAS), které dobře znají potřeby svého území a vybírají projekty s největším přínosem pro region.

Nejde přitom pouze o investice do zemědělství. Podporovány jsou také projekty zaměřené na rozvoj podnikání, infrastruktury, nových technologií, služeb nebo spolupráce mezi místními subjekty. Právě spolupráce bývá jedním z nejceněnějších přínosů programu LEADER. Pokud spolu komunikují zemědělci, obce, školy, restaurace i další podnikatelé, vznikají nové příležitosti pro uplatnění místních potravin a krátké dodavatelské řetězce se stávají přirozenou součástí života regionu.

Kratší cesta, silnější region

Krátké dodavatelské řetězce nejsou módním trendem ani alternativou

určenou pouze pro malé farmy. Propojují všechny články potravinového řetězce – od zemědělců přes zpracovatele až po školy, restaurace, obchody nebo veřejné instituce a stávají se důležitou součástí moderního zemědělství, které dokáže pružně reagovat na očekávání spotřebitelů i potřeby regionů.

Krátké dodavatelské řetězce tak přináší mnohem víc než jen kratší cestu potravin k zákazníkovi. Přispívají nejen k odbytu domácí produkce, ale také k rozvoji regionální ekonomiky a zaměstnanosti. Každá koruna, která zůstane v regionu, podporuje místní zpracování, služby i další navazující činnosti. Cílem je posílit konkurenceschopnost českého zemědělství, podpořit rozvoj regionů a zajistit, aby kvalitní domácí potraviny nacházely své místo především na stolech českých strávníků. ■

Jak propojit zemědělce, potravináře a veřejné stravování?

Tematická pracovní skupina **Uplatnění lokálních potravin ve veřejném stravování**, která působí pod hlavičkou Celostátní sítě pro venkov, propojuje zemědělce, potravináře, školy, nemocnice, veřejné instituce i další partnery a podporuje širší využívání místních potravin ve veřejném stravování. Zaměřuje se na sdílení zkušeností, odstraňování bariér a rozvoj krátkých dodavatelských řetězců, které posilují regiony a odbyt domácí produkce. Vychází z principů strategie Farm to Fork a cirkulární ekonomiky, ale hlavním těžištěm je každodenní praxe. Jejím cílem je větší uplatnění českých a regionálních potravin ve veřejném stravování.

Svazenka pomáhá půdě, včelám i farmářům

Na českých polích přibývá modrofialových lánů svazenky vratičolisté. I když její květy zdobí krajinu jen po část roku, význam této nenápadné plodiny sahá daleko za období jejího kvetení. Pomáhá zlepšovat půdu, využívá se v osevních schématech a současně nachází uplatnění v ekologických zemědělských systémech.

Ještě před několika lety si jí většina lidí sotva všimla. Dnes se ale modrofialové porosty svazenky, připomínající levandulová pole, objevují na jaře a počátkem léta stále častěji napříč celou republikou.

Tato jednoletá rostlina pochází ze Severní Ameriky. V českém zemědělství si postupně získala výjimečné postavení díky svým

vlastnostem, které oceňují zemědělci, včelaři i ochránci přírody, a její obliba ilustruje proměnu současného zemědělství. Její ziskovost totiž nespočívá přímo v produkci, ale v tom, jaké benefity poskytuje.

Rostlina mnoha funkcí

Svazenka patří k rostlinám, které dokážou plnit několik funkcí

Využití svazenky v kostce:

- / meziplodina mezi hlavními plodinami,
- / pro zelené hnojení,
- / jako součást protierozních opatření,
- / v biopásech a květnatých pásech,
- / jako medonosná rostlina,
- / součást nektarodárných úhorů,
- / příležitostně i jako píce nebo surovina pro výrobu biomasy.

současně. Vyznačuje se rychlým počátečním růstem, bohatým kvetením a hustou kořenovou soustavou. Díky tomu rychle pokrývá povrch půdy a pomáhá omezovat růst plevelů. Její kořeny zlepšují strukturu půdy a nadzemní biomasa po zapravení přispívá

k doplnění organické hmoty. Právě tato univerzálnost vysvětluje, proč se svazenka v posledních letech objevuje na stále větších plochách.

Proč ji mají rádi včelaři

Veřejnost si svazenku spojuje především s včelami. Není divu. Její květy produkují značné množství nektaru a lákají široké spektrum opylovačů. Vedle včely medonosné ji navštěvují také čmeláci, samotářské včely, pestřenky a další druhy hmyzu. Svazenka kvete v době, kdy už odkvetla řepka a další významné medonosné plodiny. Poskytuje tak včelám potravu v období, kdy jí může být v krajině nedostatek.

Podpora opylovačů má význam nejen z hlediska ochrany biodiverzity, ale i pro samotné zemědělství. Mnohé plodiny jsou na opylování hmyzem přímo závislé a pestrá

krajina s dostatkem potravy pro opylovače pomáhá jejich populacím dlouhodobě prospívat.

Svazenka jako meziplodina

Zemědělci svazenku často vysévají mezi dvě hlavní plodiny, aby půda po sklizni nezůstávala holá a náchylná k erozi.

V českém zemědělství patří svazenka k nejčastěji využívaným meziplodinám.

Díky rychlému vzcházení a intenzivnímu růstu vytváří hustý porost, který chrání povrch půdy před vysycháním, omezuje zaplevelení a pomáhá zadržovat vláhu.

Její bohatý kořenový systém zároveň půdu provzdušňuje a zlepšuje

Benefity pro zemědělství:

1. Zlepšování půdní struktury

Svazenka vytváří bohatý kořenový systém, který:

- ✓ provzdušňuje půdu,
- ✓ pomáhá narušovat utužené vrstvy,
- ✓ podporuje vsakování vody,
- ✓ zlepšuje hospodaření s vláhou.

2. Ochrana proti erozi

Rychle zapojuje porost a vytváří souvislý zelený pokryv, který chrání půdu před:

- ✓ vodní erozí,
- ✓ větrnou erozí,
- ✓ vysycháním povrchu.

3. Potlačení plevelů

Díky rychlému růstu je velmi konkurenceschopná vůči plevelům a omezení zaplevelení polí mezi hlavními plodinami.

4. Odolnost vůči suchu

Svazenka patří mezi poměrně odolné plodiny:

- ✓ dobře snáší sušší podmínky,
- ✓ má nízké nároky na půdu,
- ✓ vyhovuje současným požadavkům na klimaticky odolné hospodaření.

její strukturu, což podporuje lepší vsakování srážkové vody i odolnost vůči extrémům počasí. Právě kombinace půdoochranných a agonomických přínosů řadí svazenku mezi nejcennější meziplodiny současného zemědělství.

Svazenka jako přerušovač osevních sledů

Významnou předností svazenky je její botanická odlišnost od většiny běžně pěstovaných zemědělských plodin. Nepatří mezi obilniny,

luskoviny ani brukvovité rostliny, kam spadá například řepka, a nemá proto s hlavními tržními plodinami společné choroby a škůdce. Zařazení svazenky do osevního postupu pomáhá narušovat jejich životní cykly, zvyšuje pestrost osevních sledů a snižuje rizika spojená s dlouhodobým pěstováním stejných plodin na jednom pozemku. Díky této „nepříbuznosti“ je svazenka považována za jeden z nejefektivnějších nástrojů pro ozdravení osevních postupů a udržení dlouhodobé produkční schopnosti půdy.

Svazenka jako zelené hnojení

Svazenka se často využívá také jako plodina pro zelené hnojení. Během několika týdnů dokáže vytvořit značné množství nadzemní

biomasy i kořenové hmoty, které jsou po zapravení do půdy cenným zdrojem organické hmoty. Tím podporuje tvorbu humusu, aktivitu půdních organismů a celkovou úrodnost půdy.

Velkou výhodou je příznivý poměr uhlíku a dusíku, díky němuž se rostlinná hmota po zaorání rychle rozkládá a uvolňuje živiny pro následnou plodinu. Svazenka tak obohacuje půdu o organickou hmotu, přispívá k efektivnějšímu koloběhu živin a podporuje zachování půdní úrodnosti.

Svazenka jako nástroj udržitelého hospodaření

Díky schopnosti rychle vytvářet vegetační pokryv, zlepšovat stav půdy a poskytovat potravu opylovačům

i dalším užitečným organismům patří svazenka mezi plodiny, které vhodně propojují produkční a environmentální funkce zemědělství. Její pěstování je nepřímo podporováno prostřednictvím přímých plateb, ekologických schémat a agroenvironmentálně-klimatických opatření (AEKO), zejména v rámci podpory meziplodin a biopásů.

Zatímco v minulosti byly plodiny posuzovány především podle výnosu a ekonomického přínosu, dnes se díky SZP více zohledňují také jejich mimoprodukční funkce. Svazenka dokáže na tyto požadavky reagovat mimořádně dobře. Z původně okrajové plodiny se proto stala důležitou součástí moderních postupů hospodaření. ■

Podpora poradenství pomáhá zemědělcům lépe reagovat na změny

Zemědělství se v posledních letech mění nebývalým tempem. Nové technologie, měnící se legislativa, rostoucí požadavky na ochranu půdy, vody i klimatu nebo digitalizace přinášejí stále nové výzvy. Intervence 54.78 – Podpora poradenství proto rozšiřuje nabídku odborných poradenských služeb.

Dnešní zemědělec už nemůže vědět všechno

Být dobrým hospodářem dnes znamená mnohem víc než umět vypěstovat kvalitní úrodu nebo dobře pečovat o zvířata. Přibývají nové technologie, digitální nástroje, požadavky na ochranu životního prostředí, stále složitější legislativa i nové možnosti financování. Současně se mění klima, spotřebitelské požadavky i ekonomické podmínky podnikání. Úspěšné hospodaření dnes nestojí jen na zkušenostech, ale také na schopnosti pracovat s novými informacemi a rychle reagovat na měnící se podmínky.

Nikdo nemůže být odborníkem na všechno. A ani nemusí. Důležité je vědět, kde získat kvalitní informace a jak je využít při rozhodování.

Dobrá rada se vyplatí

Právě proto roste význam odborného poradenství. Zkušený poradce může nabídnout nezávislý pohled

na hospodaření, pomoci ověřit plánované kroky, upozornit na možná rizika nebo přinést inspiraci z jiných farem. Ve výsledku může kvalitní poradenství ušetřit čas i peníze, zabránit chybným investicím a usnadnit rozhodování v situacích, které nemají jedno správné řešení.

Rozvoj těchto služeb podporuje **intervence 54.78 – Podpora poradenství**. Jejím cílem je zajistit, aby se ověřené znalosti a inovace díky rozšíření nabídky poradenských služeb dostávaly co nejrychleji z výzkumu a odborné praxe přímo do zemědělských podniků. Dotace není určena přímo zemědělcům, ale certifikovaným poradenským, vzdělávacím nebo výzkumným organizacím. Konečný užitek z ní však mají právě zemědělci a potravináři, kteří mohou využívat kvalitnější a lépe dostupné poradenské služby.

Co nabízí 54.78 – Podpora poradenství?

Od listopadu letošního roku se nabídka výrazně rozšiřuje. Vedle dosud fungujícího záměru a) Individuální poradenství budou nově spuštěny také záměry

b) Individuální poradenství – faremní plány, c) Specializované poradenství, d) Zřízení poradenské služby, e) Zvyšování kompetencí poradců v zemědělství a potravinářství a f) E-learning.

Pro záměr a) Individuální poradenství pokračuje průběžný příjem žádostí. U všech nových záměrů b) až f) **bude průběžný příjem žádostí zahájen 3. listopadu 2026**. Žádosti se podávají prostřednictvím Portálu farmáře až do vyčerpání finanční alokace. Celková částka na intervenci je 240 milionů korun.

Dřív se zemědělské zkušenosti předávaly mezi generacemi. Dnes je pomáhají šířit poradci, demonstrační farmy i moderní vzdělávací nástroje.

Odborník pro konkrétní problém

Nejdéle fungujícím záměrem intervence je záměr **a) Individuální poradenství**, jehož cílem je poskytovat zemědělcům a potravinářům odborné poradenství šité na míru jejich konkrétní situaci. Zemědělci přinášají možnost získat odborný pohled na problém, který právě řeší.

Místo univerzálních doporučení dostane návrh odpovídající podmínkám jeho vlastního podniku. A nemusí jít o nalezení nového řešení, ale třeba jen o potvrzení, že zvolený směr je správný.

Samotný zemědělec o podporu nežádá, ale bez jeho aktivní spolupráce nemůže být poradenská služba realizována.

Může jít o jednorázovou konzultaci i dlouhodobější spolupráci při řešení složitějších témat. Podporovány jsou například konzultace týkající se investic, ekonomiky podniku, ochrany životního prostředí, strategického řízení nebo spolupráce mezi zemědělci. Jak poradenství získat? Stačí se obrátit na certifikovaný poradenský subjekt a uzavřít s ním smlouvu o poskytování poradenské služby. Poradenský subjekt potom sám podá žádost o dotaci.

Když chcete plánovat budoucnost podniku

Novinkou je záměr **b) Individuální poradenství – faremní plány**, který je zaměřen především na podporu ekologického zemědělství.

Výsledkem poradenské služby je ucelený faremní plán, který může sloužit jako projekt přechodu podniku na ekologické hospodaření nebo jako rozvojový plán pro podnik, který již ekologicky hospodaří.

Poradce nejprve společně se zemědělcem shromáždí potřebné informace o podniku a provede průzkum farmy. Na jeho základě připraví návrh faremního plánu, který se zemědělcem projedná a upraví podle jeho připomínek.

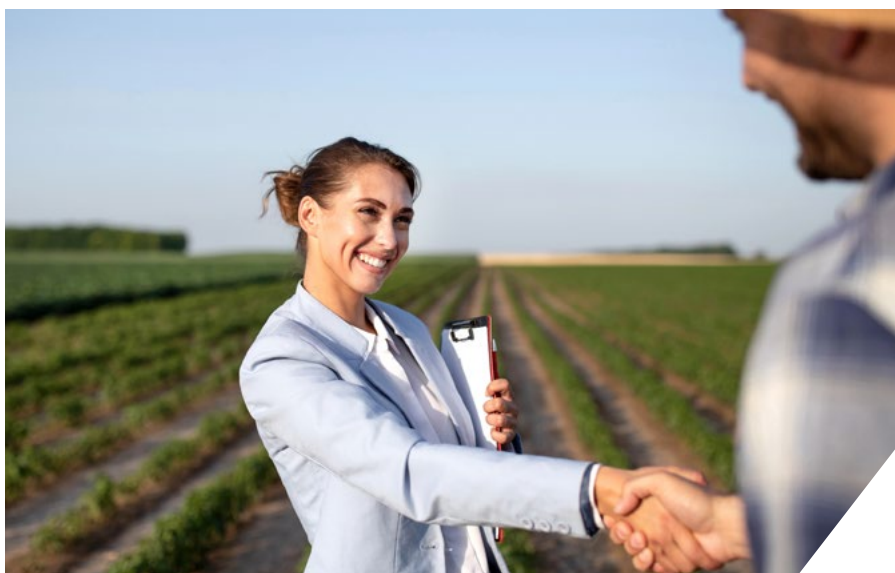
Zemědělec tedy získá odborně zpracovaný strategický dokument, aniž by sám administrativně žádal o podporu.

Žádost o dotaci podává poradenský subjekt na základě hotového faremního plánu.

Pomoc při vzniku demonstračních farem

Třetím záměrem je záměr **c) Specializované poradenství**, které je zaměřeno na podporu demonstračních farem, které představují důležité místo pro sdílení zkušeností, ověřených postupů a inovací mezi zemědělci. Nový záměr pomůže vytipovat podniky s potenciálem stát se demonstrační farmou a připravit je na zapojení do národního programu 9.F.m. Demonstrační farmy. Pro zemědělce to může být příležitost stát se místem, kde se budou ostatní učit z ověřené praxe, prezentovat vlastní inovace a podílet se na šíření nových poznatků v českém zemědělství.

Nejcennější zkušenosti se nedozvíte v učebnicích, ale na polích, ve stájích a při každodenní práci zemědělců. Má smysl je sdílet.

na jejich potřebách. V případě individuálního poradenství nebo faremních plánů je prvním krokem kontaktování certifikovaného poradenského subjektu.

V době, kdy změn přibývá, totiž platí více než kdy dříve, že dvě hlavy vědí víc než jedna.

Pokud tedy uvažujete o využití některé z poradenských služeb, sledujte nabídku certifikovaných poradenských subjektů a nebojte se na ně obrátit. Ať už řešíte investice, přechod na ekologické hospodaření, zavádění nových technologií, nebo hledáte inspiraci pro další rozvoj svého podniku, kvalitní poradenství může být jedním z nejlepších rozhodnutí. ■

Pokud zemědělský podnik uvažuje o zapojení mezi demonstrační farmy, měl by navázat spolupráci s proškoleným brokerem (zprostředkovatelem spolupráce). Ten společně se zemědělcem připraví návrh tříletého projektu a zajistí další odborné kroky potřebné pro zapojení do programu.

Nové služby pro nové výzvy

Zemědělství se neustále vyvíjí a spolu s ním se mění i potřeby podniků. Právě na to reaguje nový záměr **d) Zřízení poradenské služby**, jehož cílem je podpořit vznik zcela nových poradenských služeb. Může jít například o vývoj specializovaného softwaru, metodik, manuálů nebo vzdělávacích materiálů, ale i o kompletní vyškolení nových poradců pro poskytování dosud neexistujících služeb, které budou reagovat na aktuální problémy českého zemědělství a nabídnou zemědělcům pomoc i v oblastech, kde dnes kvalitní metodiky nebo nástroje zatím chybí.

Kvalitní poradce se musí vzdělávat stejně jako zemědělec

Stejně jako se vyvíjí zemědělství, musí se průběžně vzdělávat také samotní poradci. Proto vznikl nový záměr **e) Zvyšování kompetencí poradců v zemědělství**

a potravinářství. Jeho cílem je rozšiřovat odborné znalosti poradců prostřednictvím tematických skupin, vzdělávacích kurzů, zahraničních studijních cest apod. V praxi to znamená, že zemědělci budou mít přístup ke kvalifikovanějším odborníkům, kteří budou schopni pomoci nejen s běžnými provozními otázkami, ale také s dlouhodobým rozvojem podniku, zaváděním inovací nebo řešením nových výzev.

Vzdělávání kdykoliv a odkudkoliv

Poslední novinkou je záměr **f) E-learning**, který podpoří vznik moderních digitálních vzdělávacích materiálů pro poradce a další aktéry systému AKIS. Přednost dostanou témata zaměřená na ochranu půdy, vody a biodiverzity, adaptaci zemědělství na klimatickou změnu, digitální technologie nebo inovace. I když je podpora určena organizacím vytvářejícím vzdělávací obsah, výsledkem budou kvalitní vzdělávací materiály, které budou moci poradci využívat při své práci a zprostředkovávat nejnovější informace zemědělcům.

Jak se mohou zemědělci zapojit?

Přestože příjemci dotace nejsou samotní zemědělci, ale poradenské, vzdělávací nebo výzkumné organizace, celý systém je postaven

Seznam poradců a poradenských subjektů certifikovaných dle schématu ADVIGREEN:

- pro záměry a), b) a c)

Evidence brokerů:

- pro záměr d)

Farmářky: Dobrý tým je základ všeho

Ve třetím pokračování cyklu o úspěšných farmářkách, připraveném u příležitosti Mezinárodního roku farmářek 2026, jsme hovořili s Monikou Nebeskou. Předsedkyně Zemědělského družstva Všestary a jedna z nejvýraznějších osobností českého zemědělství s námi mluvila o svých profesních začátcích, vedení týmu, postavení žen v zemědělství i o odpovědnosti za krajinu, kterou předáváme dalším generacím.

V českém zemědělství najdeme jen několik žen, které se řadí mezi nejrespektovanější osobnosti celého oboru. Monika Nebeská mezi ně bezpochyby patří. Angažuje se v řadě odborných i profesních organizací a svým působením významně přispívá k rozvoji agrárního sektoru i českého zelinářství. Není proto překvapením, že při hledání zástupkyně farmářky-manažerky byla právě ona naší první volbou.

Od roku 1996 působíte v Zemědělském družstvu Všestary. Navazujete na rodinnou zemědělskou tradici?

Do Zemědělského družstva Všestary jsem nastoupila po studiích jako ekonomka a tehdy mě ani nenapadlo, že právě tady strávím

téměř celý profesní život. Když se dnes ohlédnu zpátky, říkám si, že to nebylo tak, že bych si já zemědělství vybrala. Spíš si ono vybralo mě.

Ale možná v tom přece jen něco z rodinné historie je. Můj pradědeček byl statkář v Košíku na Nymbursku. Jako dítě jsem netušila, že právě tahle rodinná stopa jednou dostane v mém životě takový význam. Dnes si říkám, že vztah k půdě se možná dědí nejen v rodokmenu, ale i v hodnotách, které si rodiny předávají z generace na generaci.

Jste historicky první ženou, která v ČR stála v čele zemědělského družstva. Bylo vaším cílem dostat se do vedoucí pozice?

Upřímně, nebylo. Chtěla jsem být především dobrým profesionálem. Věřím, že vést podnik by mělo být přirozeným výsledkem práce, zkušeností a důvěry lidí. Vždycky pro mě bylo důležité vytvářet tým, který má společný cíl a táhne za jeden provaz. Když se dnes ohlédnu zpátky, uvědomuji si, že právě důvěra je to nejcennější, co může člověk od druhých získat. Buduje se dlouhé roky, ale ztratit se může během jediné chvíle.

Na co jste jako předsedkyně družstva nejvíce hrdá?

Jestli jsem na něco opravdu hrdá, pak na to, že se nám podařilo vytvořit prostředí, kde lidé vědí, proč svou práci dělají, a cítí, že má smysl. Za téměř třicet let se

mě i po téměř třiceti letech tahle práce pořád baví. Příroda vás totiž velmi rychle přesvědčí, že se máte pořád co učit. Každý rok je jiný, každá sezóna přináší nové výzvy a člověk si znovu uvědomí, že přírodu nikdy úplně neovládne. Může jí jen rozumět, respektovat ji a snažit se dělat svou práci co nejlépe. Právě v tom je podle mě zemědělství krásné. Čím déle ho děláte, tím větší k němu máte respekt.

Bylo ve vaší kariéře rozhodnutí, které se nepovedlo, ale přineslo vám cennou zkušenost?

Samozřejmě. Každý, kdo nese odpovědnost za lidi a důležitá rozhodnutí, někdy udělá chybu. Dnes už vím, že chyby nejsou opakem úspěchu. Jsou jeho součástí, pokud jsme ochotni se z nich poučit. Naučila jsem se, že ne každé rozhodnutí musí být rychlé. Často je důležitější naslouchat, přemýšlet v souvislostech a nebát se přiznat, že existuje i lepší cesta.

Čím déle nesu odpovědnost i za tým, tím víc si uvědomuji, že žádné rozhodnutí není jen o číslech. Vždycky se dotýká konkrétních lidí, jejich rodin i jejich budoucnosti. A právě to mě naučilo rozhodovat s co největší odpovědností. Každá

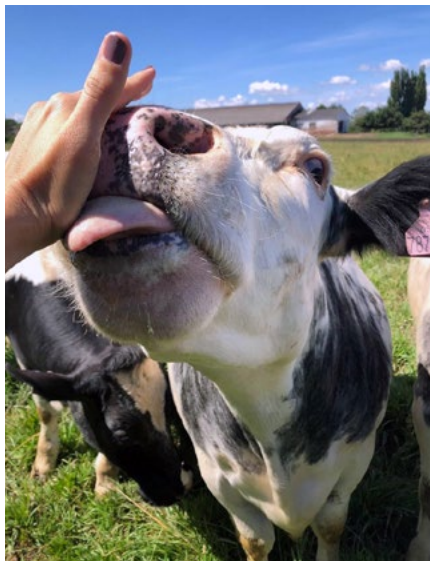
z našeho družstva stala moderní zemědělská skupina, ale největší hodnotou pro mě nejsou budovy ani technologie. Jsou to lidé, kteří každý den svou práci dokazují, že i tradiční obor může být moderní, inovativní a mít budoucnost. Velkou radost mi dělá, když vidím mladé kolegy a kolegyně, kteří u nás začínou pracovat, rozvíjet se a přicházet s novými nápady. V takových chvílích si říkám, že jsme něco udělali dobře.

„Největším úspěchem totiž není to, co jsme vybudovali. Největším úspěchem je, že má kdo v tom, co jsme společně vybudovali, pokračovat.“

Proč vás práce stále baví?

Každé rozhodnutí se dříve nebo později promítne do krajiny, do úrody, do kvality potravin i do života lidí kolem nás. Možná právě proto

chyba je nepříjemná, ale pokud vás naučí být lepším člověkem i lepším manažerem, pak měla svůj smysl.

Čím je vedení zemědělského družstva specifické oproti jiným odvětvím?

V zemědělství můžete mít skvělý tým, moderní technologie i dobře připravený plán, ale příroda vám vždy připomene, že poslední slovo bude mít ona. To člověka naučí velkému respektu. Zároveň si uvědomujete, že vaše rozhodnutí neovlivňují jen ekonomické výsledky. Promítají se do krajiny, do kvality potravin i do života lidí kolem nás. Nerozhodujeme jen o příští sklizni. Svými rozhodnutími ovlivňujeme i to, v jaké krajině budou jednou žít naše děti a vnuci.

Setkala jste se někdy s tím, že jste jako žena musela svou odbornost nebo autoritu dokazovat více než muži?

Nikdy jsem neměla potřebu dokazovat, že to jako žena zvládnou. Prostě jsem se vždy snažila dělat svou práci co nejlépe. To bylo pro mě důležitější než přemýšlet nad tím, jestli jsem žena nebo muž. Je ale pravda, že ženy někdy musí svou odbornost nebo autoritu potvrdovat déle a opakovaně. Občas mám pocit, že to, co je u mužů vnímáno

jako zdravé sebevědomí nebo aktivní prezentace oboru, bývá u žen posuzováno trochu jinou optikou. Na druhou stranu si myslím, že právě to mnoho žen motivuje být velmi dobře připravené a opírat se především o výsledky své práce. A to je podle mě nakonec to jediné, na čem opravdu záleží.

Vnímáte, že se zastoupení žen v českém zemědělství zvyšuje?

Ano, a mám z toho velkou radost. Dnes už v zemědělství potkávám stále více schopných žen nejen v administrativě, ale také v agronomii, managementu, výzkumu nebo ve vedení zemědělských podniků. Myslím, že českému zemědělství prospívá, když dostanou příležitost schopní lidé, bez ohledu na to, jestli jsou ženy, nebo muži. Půda totiž nerozlišuje, kdo o ni pečuje. Rozhodující jsou znalosti, odpovědnost a poctivá práce.

Mají ženy dostatek příležitostí pro uplatnění také na manažerských pozicích?

Myslím, že situace je dnes výrazně lepší než před dvaceti nebo třiceti lety. Přesto si myslím, že stále existují oblasti, kde je jejich cesta o něco složitější. Řešením ale nejsou kvóty nebo zvláštní výhody – ženy podle mě nepotřebují zvláštní

zacházení. Potřebují především férové podmínky, příležitost ukázat, co umí, a možnost skloubit profesní a rodinný život, aniž by měly pocit, že si musí vybrat jen jednu z těchto cest.

„O tom, kdo bude stát v čele týmu nebo podniku, by měly rozhodovat schopnosti, odpovědnost, charakter a výsledky práce. To je podle mě férové vůči ženám i mužům.“

Co ženy podle vás do zemědělského managementu přinášejí?

Nemyslím si, že existuje jeden správný ženský nebo mužský styl řízení. Každý člověk je jiný. Jsem ale přesvědčená, že každé prostředí je silnější, když se v něm přirozeně setkávají různé zkušenosti, pohledy i způsoby přemýšlení. A to platí nejen v zemědělství.

Musela jste někdy dělat kompromisy, které by muži ve stejné pozici pravděpodobně řešit nemuseli?

Asi ano. Myslím, že ženy ve vedoucích pozicích častěji hledají rovnováhu mezi profesním a rodinným

životem, a někdy čelí očekáváním, která muži řešit nemusí. Nikdy jsem to ale nevnímala jako důvod něco vzdát nebo si stěžovat.

Jak vy sama rovnováhu mezi prací a rodinou řešíte?

Jsou období, kdy člověk věnuje více energie práci, a jindy rodině. Důležité je, aby ani jedno dlouhodobě neztratilo své místo. Měla jsem velké štěstí na podporu svého manžela i celé rodiny. Díky nim jsem mohla dělat práci, kterou mám ráda, a zároveň zůstat mámou i manželkou.

„Žádnou náročnou profesní cestu člověk nezvládne úplně sám. Podpora nejbližších je obrovský dar a nikdy jsem ji nepovažovala za samozřejmost.“

Postupně jsem také pochopila, že člověk nemusí být silný tým, že všechno zvládne sám. Skutečná síla je i v důvěře – v lidech kolem

nás, v týmu i v rodině. A možná právě proto si dnes nejvíce vážím úspěchů, o které se mohu podělit s těmi, které mám ráda.

Jste také předsedkyní Klubu zemědělských manažerek. V čem je podle vás sdílení zkušeností mezi ženami důležité?

Určitě v tom, že zjistí, že na některé situace nejsou samy. Každá z nás řeší vedení lidí, rodinu, podnikání, nejistoty i velká rozhodnutí. Když se ženy setkají a otevřeně sdílejí své zkušenosti, často je překvapí, že problémy, které považovaly za vlastní selhání, řeší i ostatní. A vedle inspirace vzniká něco možná ještě důležitějšího, a to je vzájemná podpora a důvěra. To je asi to nejdůležitější. Samozřejmě nejenom mezi ženami, ale obecně mezi lidmi.

Jaké téma mezi zemědělskými manažerkami zaznívá nejčastěji?

Mluvíme hlavně o tom, jak vést lidi, jak získat mladou generaci pro zemědělství, jak zvládat rostoucí administrativu nebo jak připravit naše podniky na budoucnost.

Samozřejmě občas přijde řeč i na to, jak skloubit náročnou práci s rodinným životem. Většinu času se ale věnujeme stejným tématům jako naši mužští kolegové: vedení lidí, odpovědnosti a budoucnosti českého zemědělství.

Co může ženám usnadnit vstup do zemědělství nebo rozvoj jejich podnikání?

Velký význam má dostupné vzdělávání, propojení škol s praxí, mentoring a sdílení zkušeností mezi generacemi. Je také důležité vytvářet prostředí, ve kterém mohou ženy rozvíjet své schopnosti bez zbytečných bariér. No a možná ještě jedna věc – potřebujeme rozhodně ukazovat více pozitivní příklady žen, které v zemědělství uspěly. Někdy stačí vidět, že ta cesta existuje.

Často zmiňujete mladé lidi ve svém týmu. Co tato mladá generace do zemědělství přináší?

Mladí lidé přinášejí energii, nové pohledy, digitální dovednosti a odvahu zkoušet věci jinak. Mám ve svém

týmu několik mladých kolegyně, a je krásné sledovat, s jakým nasazením přicházejí s novými nápady, i to, jak dokážou skloubit profesní růst s péčí o budoucí generaci.

Co byste vzkázala mladým ženám, které studium nebo práci v zemědělství teprve zvažují?

Vzkázala bych jim jediné: pokud vás zemědělství láká, tak mu zkuste dát šanci.

A jakou radu byste dala sama sobě na začátku kariéry?

Poradila bych si, abych si víc důvěřovala! Ale řadu životních zkušeností se člověk naučí teprve s časem, takže ty zkušenosti jsou stejně potřeba. A taky takový ten zdravý přístup a selský rozum.

V rozhovorech často mluvíte o respektu a pokoře k půdě. Jak se tyto hodnoty promítají do každodenního řízení podniku?

Půda není výrobní linka. Je to živý systém, který jsme si pouze vypůjčili od dalších generací. Respekt k půdě znamená rozhodovat se tak, aby byla úrodná i za deset, dvacet nebo padesát let. To znamená

vracet organiku do půdy, chránit ji před erozí, pečovat o vodu v krajině a přemýšlet dlouhodobě.

„Pokora, ta přichází každý rok. Zemědělec může udělat maximum, ale poslední slovo má vždycky příroda.“

Jakou roli v hospodaření vašeho družstva hrají dotace?

Mohou pomoci rozvíjet podnik, investovat do jeho budoucnosti. Nikdy ale nemohou nahradit odpovědné řízení, schopný tým ani dlouhodobou strategii. Vnímám je jako nástroj, který má podporovat to, co společnost od zemědělců očekává navíc – péči o krajinu, ochranu přírodních zdrojů, kvalitní potraviny a dlouhodobou udržitelnost zemědělství.

České zemědělství dneska čelí celé řadě výzev. Které typy podpor nebo investic považujete za nejdůležitější?

Pokud bych měla vybrat jenom tři priority, tak by to byla voda, lidé a inovace. Potřebujeme investice

do závlah, retenční opatření a určitě adaptace na klimatické změny. Rozhodně potřebujeme podporovat mladé lidi, kteří budou jednou české farmy řídit. No a potřebujeme investovat do moderních technologií, protože bez toho to prostě nepůjde. A zásadní je také digitalizace a výzkum.

Napadá vás ještě něco, co je pro budoucnost českých farem důležité?

Vedle všech investic nesmíme zapomínat na ještě jednu zásadní věc. Je potřeba vrátit zemědělství respekt, který si zaslouží. Bez lidí, kteří budou chtít v tomto oboru pracovat a rozvíjet ho, totiž ani ty nejmodernější technologie samy o sobě nestačí. Naším společným úkolem je vytvořit takové podmínky, aby si mladí lidé našli vlastní důvod, proč spojit svou budoucnost právě se zemědělstvím.

Co vás zemědělství naučilo?

Trpělivosti. V našem oboru totiž máloco vznikne ze dne na den. Často sklízíme výsledky rozhodnutí, která jsme udělali před několika lety. A to neplatí jen pro pole, ale i pro vedení lidí. ■

Ing. Monika Nebeská – předsedkyně představenstva Zemědělského družstva Všešary

Od roku 2009 stojí v čele Zemědělského družstva Všešary, kam nastoupila v roce 1996 jako ekonomka. Pod jejím vedením se podnik rozvinul v moderní zemědělskou skupinu zaměřenou na rostlinnou i živočišnou výrobu, obchod se zemědělskou technikou a energetiku. Je předsedkyní Zelinářské unie Čech a Moravy a Klubu zemědělských manažerek, místopředsedkyní správní rady České zemědělské univerzity v Praze a členkou správní rady Univerzity Hradec Králové. Je členkou představenstva Agrární komory ČR a Zemědělského svazu ČR. Působí také v evropských odborných organizacích zaměřených na budoucnost zemědělství a udržitelné hospodaření. Ve veřejných vystoupeních dlouhodobě prosazuje modernizaci oboru, podporu mladých lidí a žen v zemědělství, důraz na kvalitní české potraviny a odpovědný přístup k půdě a krajině.

Země živitelka 2026: Jaké bude zemědělství budoucnosti?

Moderní technologie, precizní zemědělství, kvalitní české potraviny i rekordní přehlídka hospodářských zvířat. Takový byl 52. ročník mezinárodního agrosalonu Země živitelka, který se uskutečnil v Českých Budějovicích. Letošní ročník s podtitulem „Inovace v každém poli“ přilákal během šesti dnů 124 404 návštěvníků.

Hlavním tématem veletrhu bylo propojování moderních technologií s každodenní zemědělskou praxí. Návštěvníci se mohli seznámit s autonomními technologiemi, digitálními řešeními pro precizní hospodaření, robotizací i využitím umělé inteligence. Významnou součástí odborného programu byl SMART FARMING zaměřený nejen na výsledky výzkumu, ale především na praktické zavádění nových technologií do zemědělství.

S tématem inovací souviselo také tradiční ocenění zemědělských vědců. Ministr Martin Šebestýan společně s předsedou České akademie zemědělských věd Vilémem Podrázským předali ceny za mimořádné výsledky v oblasti zemědělského výzkumu. Do letošního ročníku bylo přihlášeno celkem 56 návrhů.

Letošní Země živitelka představila několik novinek. Světovou premiéru zde měl vysokovýkonný samojízdný žací stroj Cutaro 1050. V české premiéře se představily například těžký traktor New Holland T7 XD,

zařízení pro termickou sanitaci osiva nebo umělá inteligence Agáta vyvinutá pro řízení celé farmy.

Velkou pozornost tradičně přitahovala také hospodářská

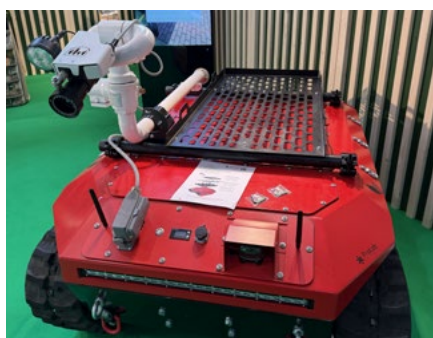

zvířata. Během veletrhu se jich na výstavišti vystřídalolo přibližně 350. Poprvé se na veletrhu představila plemena skotu brahman a simental. Návštěvníky zaujalo také mohutné francouzské plemeno peršeronský kůň. Uskutečnila se také historicky první evropská soutěž mladých chovatelů, v níž se utkali účastníci ze sedmi evropských zemí.

Na veletrhu nechyběl ani SZIF, který spolu se značkami kvality KLASA a Regionální potravina tradičně zaplnil celý pavilon. Slavnostního předání ocenění Regionální potravina

Jihočeského kraje 2026, o které letos usilovalo 35 místních výrobců se 140 produkty, se ujal ministr zemědělství Martin Šebestýán, generální ředitel SZIF Petr Dlouhý a hejtman Jihočeského kraje Martin Kuba.

Letošní Země živitelka tak znovu propojila stroje a technologickou budoucnost zemědělství s tím, co k němu neodmyslitelně patří – chovem zvířat, potravinářstvím, výzkumem, řemeslem a prací regionálních producentů. ■

Citronovo-borůvkový skleničkový dezert s makovým olejem

Dobrota ve skleničce!
Spojení svěžích
citronů, sladkých
borůvek a sametového
krému s makovým
olejem vytváří dezert,
který potěší nejen na
pohled, ale především
svou harmonickou
chutí.

Konec léta přímo vybízí k dezertům plným ovoce a svěžích tónů. Pokud si chcete dopřát něco výjimečného, vyzkoušejte citronovo-borůvkový skleničkový dezert, ve kterém se prolíná krémové mascarpone, domácí lemon curd, sušenkový základ a vrstva šťavnatých borůvek. Recept sice vyžaduje trochu času a pečlivosti, ale výsledkem je elegantní dezert, který skvěle vypadá a výborně se hodí pro letní posezení s rodinou nebo přáteli.

Výjimečný charakter receptu podtrhuje **makový olej** z oceněného produktu **Regionální potravina**. Olej lisovaný za studena ze staré odrůdy českého modrého máku vyrábí Rodinná lisovna s.r.o. pod značkou V PRESU. Zaujme výraznou chutí s jemně oříškovými a ovocnými tóny. V našem dezertu obohacuje vanilkovo-smetanový krém o zajímavý chuťový rozměr, který si s citronem a borůvkami výborně rozumí. ■

Ingredience na tři skleničky:

Na sušenkový základ:

90 g máslových sušenek (např. BeBe, Lotus)
30 g rozpuštěného másla

Na vanilkovo-smetanový krém:

300 g mascarpone
150 ml smetany ke šlehání (33 %)
2 lžice moučkového cukru
1 lžička vanilkového extraktu nebo semínka z ½ vanilkového lusk
1–2 lžice oleje z modrého máku V PRESU
1 lžička jemně nastrohané kůry z bio citrону
2 lžičky citronové šťávy
1 lžice zakysané smetany
1 lžička mletého máku

Na ovocnou vrstvu:

150 g borůvek (čerstvých nebo rozmražených)
1 lžice cukru (dle sladkosti borůvek)
1 lžička citronové šťávy

Na lemon curd:

2 žloutky
40 ml citronové šťávy
60 g cukru krupice
citronová kůra asi z ½ citrону
40 g másla
špetka soli

Na ozdobu:

několik čerstvých borůvek
citronová kůra (volitelné)
pár kapek makového oleje V PRESU (volitelné)

Postup:

1. Sušenkový základ:

Sušenky rozdrťte nejmenno a promíchejte s rozpuštěným máslem.

2. Borůvková vrstva:

Borůvky krátce povařte s cukrem a citronovou šťávou (asi 3–5 minut), aby lehce zhoustly. Rozmixujte tyčovým mixérem. Nechte úplně vychladnout.

3. Lemon curd:

Smíchejte žloutky, cukr, citronovou kůru, citronovou šťávu a špetku soli. Zahřívejte ve vodní lázni za stálého míchání asi 10 minut, dokud směs nezhoustne. Odstavte z tepla a postupně vmíchejte změkklé máslo, až bude krém hladký. Pro jemnější konzistenci můžete opět použít tyčový mixér. Přelijte do skleničky nebo misky, zakryjte fólií přímo na povrchu a nechte vychladnout.

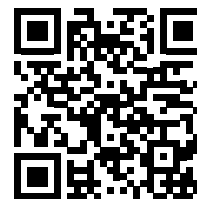
4. Krém:

Vyšlehejte smetanu do polotuha. V druhé míse promíchejte mascarpone s cukrem, zakysanou smetanou, vanilkou, mletým mákem, makovým olejem, citronovou kůrou a citronovou šťávou. Opatrně vmíchejte vyšlehanou smetanu.

5. Do skleniček vložte drcené sušenky a lehce upěchujte. Na sušenkový základ rozetřete část borůvkové směsi. Navrstvěte polovinu vanilkovo-smetanového krému. Přidejte další vrstvu sušenek. Rovnoměrně rozetřete lemon curd. Zakryjte zbytkem krému. Ozdobte čerstvými borůvkami, trochou citronové kůry a případně několika kapkami makového oleje.

6. Nechte alespoň 2 hodiny vychladit v lednici, ideálně přes noc.

Chystáme

Vybrané akce Celostátní sítě pro venkov (více na szif.gov.cz/cs/venkov a na regionálních odborech, termíny se ještě mohou měnit):

Regionální odbor	Název akce	Typ akce	Termín
Olomouc	Dožínky v Bělé pod Pradědem	Prezentační aktivita	5. 9. 2026
Praha	Dožínky Petrovice	Prezentační aktivita	5. 9. 2026
Hradec Králové	Dožínky na závodisti	Prezentační aktivita	6. 9. 2026
Ústí nad Labem	Most zkušeností a spolupráce – Frýdlantsko & Karlovarsko	Exkurze ČR	7.–9. 9. 2026
Hradec Králové	Rozvoj venkova napříč regiony aneb i za kopcem je co ukazovat	Exkurze ČR	8.–9. 9. 2026
Praha	Exkurze „Na JIH za projekty PRV/SZP“	Exkurze ČR	8.–10. 9. 2026
České Budějovice	Setkání partnerů Sítě Jihočeského kraje	Setkání s exkurzí	10.–11. 9. 2026
Praha	Inovace a spolupráce: Příklady dobré praxe PRV a SZP ze Slovenska	Exkurze zahraniční	11.–13. 9. 2026
Ústí nad Labem	Celostátní síť pro venkov na výstavě Zahrada Čech 2026	Prezentační aktivita	11.–16. 9. 2026
Brno	Sdílení zkušeností v oblasti opatření v krajině a adaptace na klimatickou změnu	Exkurze zahraniční	11.–12. 9. 2026
Olomouc	Dožínky Olomouckého kraje 2026	Prezentační aktivita	12. 9. 2026
Praha	Dožínky ve skanzenu	Prezentační aktivita	12. 9. 2026
České Budějovice	Inspirujeme se na polském venkově	Exkurze zahraniční	14.–18. 9. 2026
Opava	Moderní minulost VIII	Exkurze ČR	16.–17. 9. 2026
Brno	Národní výstava - Den českého strakatého skotu v Radešínské Svatce 2026	Prezentační aktivita	17. 9. 2026
Hradec Králové	AGROden v Podještědí	Prezentační aktivita	18. 9. 2026
Ústí nad Labem	Slavnosti cibule a CSV – Objevujeme venkov	Prezentační aktivita	19. 9. 2026
Hradec Králové	Den s myslivci, myslivecký den	Prezentační aktivita	19. 9. 2026

Regionální odbor	Název akce	Typ akce	Termín
Praha	Rozvoj venkova v praxi – exkurze po projektech SP SZP	Exkurze ČR	21.–22. 9. 2026
Brno	Precizní a udržitelné zemědělství – sdílení zkušeností	Seminář s workshopem	22. 9. 2026
Hradec Králové	Putování za podněty dobré praxe místních akčních skupin	Exkurze ČR	22. 9. 2026
Brno	Učíme se spolupracovat v Jihomoravském kraji	Seminář	23.–24. 9. 2026
České Budějovice	Hledání možností zkracování dodavatelských cest	Workshop	23. 9. 2026
Ústí nad Labem	Pozemkové úpravy: Cesta k udržitelné krajině	Seminář s exkurzí	24. 9. 2026
Hradec Králové	Putování za podněty dobré praxe místních akčních skupin	Exkurze ČR	29. 9. 2026
Brno	Regionální produkce ve veřejném stravování	Exkurze ČR	1.–2. 10. 2026
Olomouc	Farmy, které inspirují	Exkurze ČR	1.–2. 10. 2026
Hradec Králové	Putování za podněty dobré praxe místních akčních skupin	Exkurze ČR	6. 10. 2026
Ústí nad Labem	Inspirace z Německa pro udržitelnou energetiku a zemědělství	Exkurze kombinovaná	6.–7. 10. 2026
Hradec Králové	Setkání regionálních výrobců	Seminář	7. 10. 2026
Opava	Precizní a udržitelné zemědělství na Opavsku	Seminář s exkurzí	8. 10. 2026
Opava	Veletrh povolání Opava 2026	Prezentační aktivita	14.–15. 10. 2026
Ústí nad Labem	Zemědělství a ještě něco navíc	Exkurze ČR	14.–15. 10. 2026
Praha	Živý Neratov a okolí	Exkurze ČR	14.–16. 10. 2026
Praha	Farmářská minitržnice	Prezentační aktivita	17. 10. 2026
Praha	Jablkožraní	Prezentační aktivita	18. 10. 2026
Ústí nad Labem	Zemědělcem na českém západě II.	Seminář	20. 10. 2026
Praha	Projekty SP SZP a PRV očima zemědělských ekonomů	Seminář s workshopem a exkurzí	21.–23. 10. 2026
Brno	Bramborářské dny	Prezentační aktivita	23. 10. 2026
České Budějovice	Slavnosti plodů 2026	Prezentační aktivita	24. 10. 2026